

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (pzo) dla obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094 opracowano na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 627 z późn. zm.). Obszar został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r., której aktualne brzmienie zawiera decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie przyjęcia siódmego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2013 Nr 350 poz. 287), jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Projekt PZO sporządzono uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 późn. zm.).

Teren na którym znajduje się obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy PLH220094 zajmuje powierzchnię 4618,33 ha i stanowi częściowo własność Skarbu Państwa i częściowo własność prywatną. Pod względem administracyjnym położony jest w woj. pomorskim – pow. starogardzki, (gm. Starogard Gdański (miejska), gm. Starogard Gdański (wiejska), gm. Skarszewy (miejska), gm. Skarszewy (wiejska)), pow. kościerski (gm. Stara Kiszewa). Obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy znajduje się w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Kaliska i Nadleśnictwa Starogard.

Teren obszaru Natura 2000 Dolina Wierzycy pokrywa się z innymi formami ochrony przyrody – z terenem obszaru Natura 2000 Lasy Bory Tucholskie PLB220009, z terenami Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Wierzycy, Borów Tucholskich. Dla obszaru Dolina Wierzycy nie zachodzą jednak przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt 2, 3 i 3a ustawy o ochronie przyrody.

Gospodarka leśna na terenach należących do Skarbu Państwa prowadzona jest w oparciu o Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Kaliska na lata 2011-2020 oraz w oparciu o Plan Urządzania Lasu Nadleśnictwa Starogard na lata 2010-2019. W lasach prywatnych gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o uproszczone plany urządzenia lasu.

Rozpatrywany obszar Natura 2000 zaprojektowano z uwagi na występowanie:

a) siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*,
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*),
- 6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),

- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
 - 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
 - 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
 - 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
 - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
 - 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
 - 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*),
- b) gatunków ryb wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG
- 1163 głowacz białopłetwy *Cottus gobio*,
 - 1138 brzanka *Barbus meridionalis* (*B. peloponnesius*),
- c) gatunku rośliny wymienionego w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG
- 1437 leniec bezpodkwiatkowy *Thesium ebracteatum*.

W trakcie prac nad projektem PZO prowadzonych w terenie potwierdzono jedynie występowanie 4 typów siedlisk z wymienionych 11 oraz występowanie wszystkich dwóch gatunków: głowacz białopłetwy, leniec bezpodkwiatkowy. Prace terenowe nie potwierdziły występowania siedlisk: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z (*Nympheion*, *Potamion*), 6410 Zmienowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9170 Grąd Środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Nie udało się zweryfikować w terenie siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz brzanki *Barbus meridionalis* (*B. peloponnesius*). Pomimo nie odnalezienia gatunku w obszarze Natura 2000 Dolina Wierzycy, nie wykluczono występowania brzanki na tym obszarze – zgodnie z zasadą przeczności określono dla tego gatunku zagrożenia i działania ochronne, a także zaplanowano działania z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy.

Ocena stanu ochrony siedlisk obszaru Natura 2000 wykazała, że w złym stanie ochrony (U2) są siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 9160 Grąd subatlantycki *Stellario-Carpinetum*, 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe. Zły stan siedlisk hydrogenicznych wynika z eutrofizacji lub naruszenia stosunków wodnych. W lasach grądowych i łęgowych prowadzona gospodarka leśna nie uwzględnia potrzeb zachowania odpowiedniej struktury drzewostanów. Jako niezadowolający (U1) oceniono stan ochrony siedliska 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*). Ocena taka podyktowana jest negatywną oceną wskaźników stanu wody. Zagrożeniem dla obu siedlisk jest eutrofizacja. Stan ochrony gatunku rośliny leńca bezpodkwiatkowego *Thesium ebracteatum* oceniono na U1. Stan ochrony głowacza białopłetwego *Cottus gobio* oceniono na zły (U2). Na ocenę tę wpłynęły niekorzystne oceny parametrów siedliska (stanu wód w rzece, niedrożność koryta) oraz populacji (względna liczebność). Nie oceniono stanu

siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz brzanki *Barbus meridionalis* (*B. peloponnesius*), których nie odnaleziono w terenie.

Ocena stanu ochrony siedlisk i gatunków oraz identyfikacja zagrożeń pozwoliły na określenie celów ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony. Cele te generalnie są ukierunkowane na przeciwdziałanie degradacji siedlisk i gatunków. Zdefiniowane cele zostały przełożone na działania.

Dla siedliska 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) zaplanowano działania związane z przeciwdziałaniem zarastaniu. W przypadku siedlisk leśnych działania powinny zmierzać do odbudowy właściwej struktury drzewostanów. Dla ochrony siedlisk leśnych hydrogenicznych wskazano konieczną poprawę stosunków wodnych. Wszystkie płaty siedlisk będących przedmiotem ochrony w obszarze powinny być chronione przed zainwestowaniem.

Dla ochrony gatunków zwierząt wskazano działania mające na celu zapobieganie eutrofizacji i zanieczyszczeniu wód rzeki Wierzycy (głównie poprzez uporządkowanie gospodarki ściekowej i ograniczenie użytkowania rzeki i zabudowy jej brzegów) oraz przywrócenia jej drożności. Wszystkie gatunki zwierząt wskazano do badań monitoringowych.

Przeprowadzono analizę dokumentów planistycznych. Wykazała ona, że zasadne jest wprowadzenie zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stara Kiszewa i gminy Starogard Gdański, w których obszar Natura 2000 nie jest uwzględniony, a zapisy Studium Skarszewy nie gwarantują dostatecznej ochrony doliny Wierzycy.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Pełna ocena stanu ochrony siedlisk i gatunków powinna odbywać się co 10 lat, w ramach kolejnych PZO.

Zapewniono możliwość udziału osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk w pracach nad tworzeniem projektu PZO. W tym celu zorganizowano trzy spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO. Informację o przystąpieniu do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędów Gmin: Starogard Gdański (wiejska), Skarszewy (wiejska), Stara Kiszewa, Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim, Urzędów Miast: Starogard Gdański, Skarszewy, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie oraz w prasie (Dziennik Bałtycki z dnia 02.02.2013 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 05.02.2014 r., na tablicach ogłoszeń w RDOŚ w Gdańsku (wywieszono dnia 11.02.2014 r, zdjęto 21.03.2014 r.), na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku (z dnia 11.02.2014 r.) oraz przesłane z prośbą o

wywieszenie na tablicach ogłoszeń do Urzędów Gmin Starogard Gdański (miejska), Starogard Gdański (wiejska), Skarszewy (miejska), Skarszewy (wiejska), Stara Kiszewa, Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie oraz opublikowane za pośrednictwem prasy – Gazety Wyborczej z dnia 11.02.2014 r. Na wniesienie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie wpłynęły uwagi i wnioski od: Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo z dnia 10.03.2014 r.), Nadleśnictwa Kaliska (pismo z dnia 24.02.2014 r.), Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku (pismo z dnia 20.02.2014 r.), Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku (pismo z dnia 25.02.2014 r.).

Odnosząc się do złożonych wniosków dotyczących wprowadzenia konkretnych zmian w zapisach projektu planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku szczegółowo przeanalizował zaproponowane modyfikacje zapisów.

Uwzględniono uwagi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

- „zgodnie z opinią Biura Prawnego w Ministerstwie Środowiska dotyczącą opiniowania aktów prawa miejscowego: *Numerowanie aktów prawa miejscowego, w tym zarządzeń, jest praktyką niemającą oparcia w obowiązujących przepisach prawnych: rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2012r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz. 908) nie przewiduje bowiem numerowania żadnego rodzaju aktu prawnego. Ponieważ rozporządzenie to ma na celu wprowadzenie jednolitej konwencji redagowania wszystkich aktów normatywnych, numerowanie aktów prawa miejscowego konwencję tą łamie. Ponadto, praktyka numerowania aktów normatywnych nie może być uzasadniona funkcją identyfikacyjną, gdyż funkcja ta pełniona jest przez nadanie pozycji w dzienniku urzędowym, w którym akty normatywne zostały opublikowane. W świetle powyższego numerowanie aktów prawa miejscowego nie jest zabiegiem właściwym z punktu widzenia zasad poprawnej legislacji*”,
- „*proszę wpisać obowiązującą PZO nazwę układu współrzędnych*”,
- „*to nie jest przedmiot ochrony w obszarze*” (dot. siedlisk 3160, 91D0, gatunek 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, 1037 Trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, 1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*, 1149 Koza *Cobitis taenia*, 1145 Piskorz (*Misgurnus fossilis*), 1337 Bóbr europejski (*Castor fiber*), 1355 Wydra *Lutra lutra*)”,
- „*101 nierodzące gatunki zaborcze – powinno być obce gatunki inwazyjne*” (dot. zagrożenia dla głowacza białopłetwego, brzanki),
- „*brak siedliska 91F0*” (dot. zapisu celów działań ochronnych),
- „*brak siedlisk: 7230 i 91F0*” (dot. zapisów działań ochronnych),
- „*zgodnie z rozporządzeniem MŚ podział na działania obligatoryjne i fakultatywne dotyczy działań rolniczych*” (dot. działania dla siedliska przyrodniczego 3260)
- „*raczej działaniem powinno być wyznaczenie stref gdzie można lokalizować kemping*” (dot. działania dla siedliska przyrodniczego 3260),

- „poprawa stosunków wodnych: Zaniechanie konserwacji sieci melioracji szczegółowej na terenie siedliska - Ponieważ jest to działanie ochronne dla siedliska 7140 należy je tam przenieść wraz z obszarem wdrażania ponieważ 91D0 nie jest przedmiotem ochrony” (dot. działania zapisanego dla siedliska 91D0),
- „zagrożenie istniejące jest zbyt lakoniczne aby można było stwierdzić, że zaplanowano dobre działanie. Co z wydeptywaniem?” (dot. działania dla leńca)
- „proszę uzupełnić terminy” (dot. działań ochronnych),
- „proszę zrobić nową mapę, aktualność na dzień dzisiejszy, bez logo Techmex”.

Organ tut. wyjaśnia: skorygowano zapisy w projekcie zarządzenia, zmieniono mapy zgodnie z powyższymi uwagami.

Uwzględniono uwagę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „potencjalne źródło zanieczyszczenia – ścieki komunalne (zabudowa wiejska, rekreacyjna) - A co z istniejącymi?” (dot. opisu zagrożeń dla siedliska 7140). Organ tut. zagrożenie istniejące związane z zanieczyszczeniami sformułowano w sposób następujący: „H01.05 rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem - eutrofizacja w związku z dopływem wody do pobliskiego jeziora rowami odwadniającymi pobliskie lasy”.

Uwzględniono uwagę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „bliskość zabudowań, bliskość bazy turystycznej - do jakiego zagrożenia się to odnosi?” (dot. opisu zagrożeń dla siedliska 9160)”. Organ tut. wyjaśnia: zagrożenie opisano w sposób następujący: „E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, zaśmiecanie – bliskość zabudowań, bazy turystycznej przy płatach siedliska może nasilić zjawisko zaśmiecania siedliska”.

Uwzględniono uwagę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „zniszczenie runa – do jakiego zagrożenia to się odnosi” (dotyczy opisu zagrożeń dla siedliska 9160). Organ tut. wyjaśnia: zagrożenie zostało opisane w sposób następujący: „D01.01 ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe – może prowadzić do niszczenia runa leśnego”.

Uwzględniono uwagę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „W dokumentach planistycznych gmin przewiduje się rozwój elektrowni wodnych - to chyba odnosi się do zagrożenia zmiana stosunków wodnych?” (dotyczy opisu zagrożenia dla siedliska 91E0). Organ tut. wyjaśnia: zagrożenie sformułowano w sposób następujący: „J02.04 zalewanie- doprowadzenie do stagnowania wody w płatach siedliska powoduje jego olsowienie (nie dotyczy naturalnych procesów wylewów rzek), J02.05.05 niewielkie projekty hydroenergetyczne, jazy - piętrzenie wody może powodować degradację łągów zarówno powyżej (stagnowanie wody, olsowienie, bezpośrednie zalanie) jak i poniżej piętrzenia (zanik zalewów wodami rzecznyymi, grądowienie)”.

Uwzględniono uwagę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „*istnienie stawów koło Czarnocina oraz powyżej obszaru w Rudzie powoduje wzrost eutrofizacji, przenoszenie chorób i pasożytów przez osobniki zbiegłe z hodowli, zagrożeniem jest również intensyfikacja hodowli. - głowacza? – brzanki?*”, „*I01 nierodzące gatunki zaborcze – powinno być obce gatunki inwazyjne*” (dot. zagrożenia dla głowacza białopłetwego i gat. brzanki). Zapis zagrożenia doprecyzowano formułując je w sposób następujący: „*F użytkowanie zasobów biologicznych inne niż rolnictwo i leśnictwo – gospodarka rybacka - istnienie stawów koło Czarnocina oraz powyżej obszaru w Rudzie powoduje wzrost eutrofizacji, przenoszenie chorób i pasożytów przez gatunki ryb zbiegłe z hodowli*”.

Uwzględniono uwagi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

- „*utrzymanie niezmnieszonego arealu siedliska- Czyli?*” (dot. zapisu celu działań ochronnych dla siedliska 7140),
- „*zwiększenie zasobów martwego drewna - przy weryfikacji PZO co będzie jako osiągnięty cel?*” (dot. celu działań dla leśnych siedlisk przyrodniczych)
- „*zapobieganie wydeptywaniu i utrzymanie wartości zwarcie drzew i krzewów/ocienienie na dotychczasowym poziomie FV - Niejasny zapis*” (dot. celu działań ochronnych dla leńca)
- „*poprawa jakości hydromorfologicznej i fizyko-chemicznej siedliska osiągnięcie wskaźnika jakości hydromorfologicznej i fizyko-chemicznej siedliska do poziomu FV - Czy to nie jest powtórzenie?*” (dot. zapisu celu działań ochronnych dla gatunku głowacza białopłetwego, brzanki).

Organ tut. wyjaśnia: zapisy celów działań ochronnych skorygowano, doprecyzowano i przeformułowano aby otrzymały postać możliwą do weryfikacji po okresie 10 lat obowiązywania pzo.

Uwzględniono uwagę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska: „*Przeciwdziałanie eutrofizacji i zanieczyszczeniu wód: Dopuszczenie do budowy i do użytkowania obiektów turystycznych gwarantujących utrzymanie odpowiednich standardów sanitarnych - Czyli jakich?*” (dot. działania dla siedliska 3260). Zapis działania doprecyzowano formułując je w sposób następujący: „*dopuszczenie do budowy i do użytkowania obiektów turystycznych gwarantujących utrzymanie odpowiednich standardów sanitarnych tj. zgodnych z aktualnymi przepisami prawa dotyczącymi usuwania nieczystości i odpadów*”.

Uwzględniono uwagę Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „*odtworzenie zasobów martwego drewna: W drzewostanach rębnych i przesłorębnych pozostawianie martwych drzew o wymiarach minimalnych 3m długości i 50 cm średnicy, w ilości co najmniej 3-5/ha, nie zagrażających bezpieczeństwu ludzi i obiektów budowlanych. W drzewostanach młodszych pozostawianie martwego drewna w celu dążenia do osiągnięcia ilości zapewniającej właściwy stan siedliska - Czyli?*” (dot. działania dla leśnych siedlisk przyrodniczych). Organ tut. wyjaśnia: zapis działania przeformułowano w sposób następujący: „*dążenie do pozostawiania martwych drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm (o ile takie drzewa występują w drzewostanie) w ilości powyżej 3 sztuk/ha. W przypadku braku w drzewostanie drzew o długości pnia >3m i grubości >50 cm pozostawianie martwych drzew o możliwie największej długości i średnicy pnia na powierzchniach siedliska w ilości powyżej 3 sztuk/ha*”.

Odnosząc się do uwagi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „proszę zrobić porządek zgodnie z SDF”, organ tut. wyjaśnia: projekt zarządzenia w obecnej formie określa zagrożenia, cele działań ochronnych, działania ochronne dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Wierzycy zgodnie z aktualnym Standardowym Formularzem Danych (data aktualizacji: 10.2013 r.). W przyszłości planuje się zmianę SDFu i uwzględnienie w nim dodatkowych przedmiotów ochrony.

Nie uwzględniono uwagi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku: „w załączniku nr 5 do projektu zarządzenia „Działania ochronne”, dla siedliska przyrodniczego: torfowiska przejściowe i trzęsawiska dla działań związanych z ochroną czynną polegających na: ‘przeciwdziałanie zarastaniu torfowisk przejściowych krzewami i gatunkami szuwarowymi: wykaszanie gatunków szuwarowych oraz nalotu drzew i krzewów raz na 3 lata’ jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie wskazano Nadleśnictwo Starogard. Takie wskazanie nadleśnictwa, bez wymienienia źródeł finansowania przedsięwzięcia, jest sprzeczne z przepisami artykułu 54 ustęp 5 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach. W myśl tych przepisów, Lasy Państwowe mogą wykonywać zadania z zakresu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt oraz sprawować nadzór nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000, po uzyskaniu na te cele dotacji. RDLP w Gdańsku wnioskuje o wykreślenie Nadleśnictwa Starogard, ze spisu podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie zadania, o którym mowa wyżej.”. Organ tut., wyjaśnia: przytoczony przepis art. 54 brzmi: „Lasy Państwowe otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, a w szczególności na: opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, ich realizację, ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz sprawowanie nadzoru nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000” nie zaś, że mogą wykonywać ww. zadania po uzyskaniu na te cele dotacji. Treść niniejszego zarządzenia nie wskazuje źródła finansowania działań ochronnych, ale wskazuje podmiot odpowiedzialny za pozyskanie środków na ten cel (dotyczy dotacji z budżetu państwa, środków z funduszy celowych, itp.). Niemniej jednak jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie ww. działania wskazano na RDOŚ w Gdańsku we współpracy z Nadleśnictwem Starogard. RDOŚ w Gdańsku nie może realizować działania bez współpracy z podmiotem zarządzającym terenem Skarbu Państwa – Nadleśnictwem Starogard.

Nie uwzględniono uwagi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku „grąd subatlantycki oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, jako działanie obligatoryjne wpisano: ‘...wyłączenie z użytkowania rębnego lub stosowanie gospodarki przerębowej (rębnia V) z wydłużonym okresem odnowienia’ opierając się na ustaleniach prac zespołu lokalnej współpracy oraz na zasadzie ochrony siedlisk przyrodniczych bez konieczności wyłączenia ich z użytkowania gospodarczego, RDLP w Gdańsku wnioskuje zmianę zapisu na: ‘...zaleca się wyłączenie z użytkowania rębego...’. Ponadto ze względu na specyfikę rębni przerębowych, nie znajdujących zastosowania w drzewostanach liściastych, a przeznaczonych do celów gospodarczego (ciągłego) prowadzenia górskich i podgórszych drzewostanów jodłowych, RDLP w Gdańsku wnosi o zmianę zapisu: ‘...lub stosowanie gospodarki przerębowej (rębnia V) z wydłużonym okresem odnowienia’ na zapis: ‘...lub stosowanie rębni złożonych z wydłużonym okresem odnowienia’. Ostatecznie proponowany zapis: ‘...zaleca się wyłączenie z

użytkowania rębnego, lub stosowanie rębni złożonych z wydłużonym okresem odnowienia". Organ tuż wyjaśnia: Zgodnie z § 3 pkt. 6 lit. a rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34 poz. 186 z późn. zm.) zakres prac koniecznych do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie działań ochronnych zapewniających możliwość monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych, a zwłaszcza monitoringu przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony, a dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części z podziałem na działania: obligatoryjne, fakultatywne. Ponadto zgodnie z punktem 127 wytycznych GDOŚ „Opracowanie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000” z 2012 r. „działania powinny być zapisane jako czynność do wykonania”. Działania fakultatywne są określane jedynie na terenach znajdujących się w obrębie gospodarstw rolnych. W przypadku płatów siedliska 9160 nie zachodzą zatem odpowiednie przesłanki, aby zaplanowane działanie mogło zostać zapisane jako fakultatywne.

Niemożliwe była zmiana zapisu dotyczącego użytkowania niektórych płatów leśnych siedlisk przyrodniczych rębnią przerębową na rębnie złożone. Rębnią przerębowa pierwotnie stosowana w górskich i podgórszych drzewostanach jodłowych powinna być również stosowana w obiektach specjalnych np. drzewostanach w otulinach rezerwatów przyrody. Rębnią przerębowa będzie służyć kształtowaniu odpowiedniej struktury wiekowej i przestrzennej w drzewostanach stanowiących płaty siedliska, gdyż las ma idealną strukturę przerębową tylko wtedy, gdy wiek drzew będzie dostatecznie zróżnicowany, a drzewa różnego wieku będą ze sobą tak wymieszane w przestrzeni, aby na obszarze koła o średnicy odpowiadającej wysokości starodrzewu wystąpiły drzewa 3 różnych klas wieku i średnicach typowych dla tych klas wieku.

Odnosząc się do uwag Nadleśnictwa Kaliska:

- „'identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony': W wierszu 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*) na stanowisku 31 i 32 należy zmienić zapis leśnictwo Gaj/Cis na leśnictwo Cis”
- „'działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania' Strona 34: na stanowisku 31 i 32 należy zmienić zapis leśnictwo Gaj/Cis na leśnictwo Cis”
- „strona 38: na stanowisku 31 i 32 należy zmienić zapis leśnictwo Gaj/Cis na leśnictwo Cis”
- „strona 42 na stanowisku 31 i 32 należy zmienić zapis leśnictwo Gaj/Cis na leśnictwo Cis”

organ tuż wyjaśnia: lokalizację działań ochronnych sformułowano podając nazwy Nadleśnictwa, nazwy obrębu oraz nazwy wydzielenia.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kaliska „strona 43, 44, 45 dla 91EO Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion* z podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie wykreślić Nadleśnictwo Kaliska

- na terenie Nadleśnictwa Kaliska stanowiska łęgowe nie występują”. Dokonano korekty zapisów.

Częściowo uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kaliska „strona 36: zapis ‘ochrona struktury wiekowej i piętrowej drzewostanu: stopniowa przebudowa drzewostanu zmierzająca do eliminacji gatunków obcych - usuwanie dębu czerwonego przy okazji wykonywania trzebieży’ zapis taki nie jest możliwy do wykonania w okresie obowiązywania Planu Urządzania Lasu na lata 2011-2020. Na stanowisku 31 i 32 (oddział 21 k, 26m, 26l) nie zostały zaplanowane żadne wskazania gospodarcze w związku z powyższym do 2020 roku nie będą w ww. wydzieleniach wykonywane żadne prace z pozyskania. Dąb czerwony występuje na stanowisku 31- oddział 21 k. Drzewostan ten, jak i stanowisko 32 wyłączony został ze wszystkich działań gospodarczych jako drzewostan referencyjny (zasada 6.4.1 Krajowego Standardu Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej FSC w Polsce) w związku z powyższym nie będą w tym drzewostanie prowadzone żadne prace W miejsce istniejącego zapisu proponuje się następujący: W trakcie tworzenia nowego. Planu Urządzania Lasu na lata 2021 - 2030 zaplanować działania w zakresie eliminacji dębu czerwonego”. Organ tut. wyjaśnia: niemożliwe było odstępianie od zapisów dotyczących usuwania dębu czerwonego w drzewostanie w płatach siedliska na stanowisku nr 31 i 32. Zarówno na stanowisko 31 jak i 32 stanowi mocno zniekształcony drzewostan – w przypadku stanowiska nr 31 w szablonie dokumentacji pzo zapisano „Zagrożenia: śmieci, często penetrowane ze względu na bliskość jeziora, sosna w piętrze A1, dąb czerwony”, w przypadku stanowiska nr 32 zapisano „liczne śmieci, odnawiający się obficie dąb czerwony, górne piętro sosnowe”. W związku z powyższym wskaźnik parametru struktury i funkcji dla siedliska 9160 „gatunki obce geograficznie w drzewostanie” na U2. W związku z tym, że dąb czerwony dobrze znosi ocienienie boczne, jest gatunkiem szybkorosnącym (rośnie w Polsce szybciej od rodzimych gatunków dębów) nie jest prawdopodobne, że wskutek naturalnych procesów samodzielnie wydzieli się z drzewostanu – nieusunięty nadal będzie zniekształcał skład gatunkowy siedliska. Zapis działania ochronnego sformułowano zatem w sposób następujący: „dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów ochrony siedliska poprzez sukcesywne usuwanie gatunku dęba czerwonego w trakcie zabiegów pielęgnacyjno-gospodarczych w drzewostanach. W całym okresie obowiązywania pzo. W przypadku stanowisk 31 i 32 w drugiej połowie obowiązywania pzo”. Niemniej jednak usunięto stanowiska nr 31 i 32 z pozostałych działań dotyczących sposobu gospodarowania w płatach siedliska 9160 zapisując: „utrzymanie wyłączenia z użytkowania gospodarczo-hodowlanego płatów siedliska z dopuszczeniem wykonania działania ochronnego określonego w ust. 4”.

Uwzględniono uwagę Nadleśnictwa Kaliska „cele działań ochronnych str. 207, Lp. 5 Grąd subatlantycki (*Stellario - Carpinetum*) Odtworzenie właściwej stratygrafii i struktury wiekowej drzewostanu. Zwiększenie zasobów martwego drewna - zapis „w ciągu 10 lat obowiązywania PZO” jest nierealny”. Organ tut. wyjaśnia: zapis celu działań ochronnych został zmieniony.

Odnosząc się do uwag Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku dotyczących siedliska 91E0 oraz gatunków ryb „Zapewnienie właściwych stosunków wodnych....’ - RZGW w Gdańsku może być tylko w bardzo ograniczonym zakresie podmiotem odpowiedzialnym za działania ochronne - tylko w odniesieniu do

ewentualnych nowych budowli piętrzących; w przypadku budowli istniejących, których RZGW nie jest administratorem, podmiotem odpowiedzialnym za modernizację oraz zwiększenie poziomu piętrzenia mogą być tylko właściciele lub administratorzy budowli, ewentualnie podmioty wydające decyzje administracyjne. RZGW jest administratorem rzeki Wierzycy, a nie usytuowanych na rzece obiektów piętrzących oraz małych elektrowni wodnych”, „przy zapisie ‘Utrzymanie parametrów i zasięgu siedliska: zaniechanie wykonywania nowych budowli piętrzących oraz modernizacji istniejących ‘ RZGW w Gdańsku, (jako administrator rzeki Wierzycy, a nie budowli) może być tylko w bardzo ograniczonym zakresie podmiotem odpowiedzialnym za działania ochronne - tylko w odniesieniu do ewentualnych nowych budowli piętrzących; w przypadku budowli istniejących, których RZGW nie jest administratorem, podmiotem odpowiedzialnym za modernizację oraz zwiększenie poziomu piętrzenia mogą być tylko właściciele lub administratorzy budowli, ewentualnie podmioty wydające decyzje administracyjne”, organ tut. wyjaśnia: jako podmioty odpowiedzialne wskazano RZGW w Gdańsku, RDOŚ w Gdańsku, właściciele piętrzeń, Starosta Powiatu Starogardzkiego, Starosta Powiatu Kościerskiego – w przypisie nr 3 wyjaśniono że za wykonanie działań ochronnych odpowiedzialne są podmioty wyłącznie w ramach posiadanych kompetencji.

Częściowo uwzględniono uwagę Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku dotyczącej siedliska 91E0 „Ochrona linii brzegowej...” proponując zapis o brzmieniu „Ochrona linii brzegowej: pozostawienie nieuregulowanych odcinków koryta rzeki w stanie naturalnym za wyjątkiem niezbędnej konserwacji koryta rzeki (dodano koryta rzeki j, istniejących obiektów inżynierskich (umocnione nabrzeża, przyczółki mostów etc.) oraz obiektów służących zabezpieczeniu przed powodzią”. Organ tut. wyjaśnia: zapis działania sformułowany w sposób następujący: „ograniczenie regulowania, prostowania biegu rzek na odcinkach, na których znajdują się płaty siedliska, Działania nie dotyczą prac związanych z bieżącymi remontami istniejących projektów hydrotechnicznych i istniejących obiektów budowlanych, utrzymaniem zbiorników wodnych w zasięgu istniejących cofek oraz wyłącznie niezbędnych działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, z uwzględnieniem wymogów osiągnięcia/utrzymania właściwego stanu ekologicznego wód”.

Nie uwzględniono uwagi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku dotyczącej siedliska 91E0: „ochrona przed zabudową: Pozostawienie tarasów zalewowych wolnych od wszelkich obiektów budowlanych” proponując uściślić poprzez dodanie, o jakie obiekty budowlane chodzi; mogą występować przypadki, że przy budowie ciągów komunikacyjnych np. mosty, wiadukty, linie przesyłowe będzie konieczność usytuowania na terenach zalewowych np. słupów, podpór (mostowych) itp. Proponuję rozważyć możliwość wyjęcia tego typu obiektów spod rygorów zapisu”. Organ tut. wyjaśnia utrzymano formę zapisu działania: „pozostawienie tarasów zalewowych w miejscach występowania płatów siedliska wolnych od wszelkich obiektów budowlanych, poza konieczną konserwacją i modernizacją obiektów istniejących”. Pozostawienie zapisu w obecnej formie było podyktowane koniecznością przywracania stanu ochrony siedliska do właściwego stanu. Z uwagi na priorytetowy charakter tego siedliska i jego zły stan ochrony nie dopuszczono wyjątku dla lokalizowania nowych obiektów budowlanych w obrębie

tego siedliska - przy planowaniu nowych inwestycji należy unikać takich kolizji i lokalizować nowe obiekty budowlane poza płacami siedliska.

Uwzględniono uwagę Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku dotyczącą gatunków brzanki i głowacza białołętowego „*Udrożnienie przepływu rzeki niewłaściwe jest wskazanie w działaniach ochronnych RZGW jako podmiotu odpowiedzialnego; RZGW jest administratorem rzeki Wierzycy, natomiast nie posiada obiektów piętrzących na rzece. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację tego działania ochronnego powinni być właściciele lub administratorzy budowli piętrzących oraz małych elektrowni wodnych*”. Dokonano korekty zapisu dot. podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działania.

Uwzględniono uwagę Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku dotyczącą gatunków brzanki i głowacza białołętowego „*ograniczenie eutrofizacji siedliska: Modernizacja oczyszczalni ścieków...’ proponuję preredagowanie zapisu*”. Zapis działania sformułowano w sposób następujący: „*zapewnienie prawidłowego funkcjonowania oczyszczalni ścieków, w szczególności zabezpieczenie przed dopływem do wód powierzchniowych ścieków nie odpowiadających parametrom określonym w wydanych zezwoleniach*”.

Informacje o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym przez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl pod numerem 844/2013.

Projekt zarządzenia został uzgodniony z Wojewodą Pomorskim w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.) pismem nr. NK.II.0041.31.2014.MM z dnia 24.04.2014 r.

Ocena skutków regulacji (OSR)

do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Dolina Wierzycy PLH220094

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie bezpośrednio oddziaływać na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Gdańsku, gm. Starogard Gdański (miejska), gm. Starogard Gdański (wiejska), gm. Skarszewy (miejska), gm. Skarszewy (wiejska), gm. Stara Kiszewa, Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim, Starostwo Powiatowe w Kościerzynie, Nadleśnictwo Kaliska, Nadleśnictwo Starogard, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku oraz właściciele i zarządców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000.

3. Konsultacje społeczne

W opiniowaniu i konsultacjach społecznych projektu planu zadań ochronnych uczestniczyli przedstawiciele: Starostwa Powiatowego w Starogardzie Gdańskim, Starostwa Powiatowego w Kościerzynie, Urzędu Miasta Starogard Gdański, Urzędu Gminy Stara Kiszewa, Urzędu Gminy Starogard Gdański, Sołectwa Krąg, Sołectwa Nowa Wieś Rieczna, Sołectwa Żabno, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku, Nadleśnictwa Starogard, Nadleśnictwa Kaliska, Polskiego Związku Łowieckiego Zarząd Okręgowy w Gdańsku, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Pomorski Oddział Regionalny w Gdyni, Biuro Powiatowe w Starogardzie Gdańskim, Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Gdańsku, Zespołu Szkół Ponadgminazjalnych w Owidzu, Towarzystwa Rozwoju Powiatu Starogardzkiego, Spółdzielni Rybołówstwa i Przetwórstwa TROĆ w Tczewie, MEW Kujawscy, Elektrowni Wierzyca Sp. z o.o., ENERGEA Hydro Sp. z o.o. oraz społeczeństwo, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.) oraz art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu oszacowano na ok 52 tys. zł, wyceniając koszty działań dotyczących ochrony czynnej gatunków zwierząt oraz ich siedlisk, dotyczących utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania i dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. Koszt planowanego monitoringu oszacowano na około 11 tys. zł.. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku, NFOŚiGW, EFRR

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- 1) „Dyrektywie siedliskowej” - Dyrektywie Rady 79/43 z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny;
- 2) „Dyrektywie ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.